

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor
Riksrevisjonen

Nr.	Vår ref	Dato
R-101	22/6741	15.12.2022

Statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet

Rundskrivet er fastsatt med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 om fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. Finansdepartementet er der delegert fullmakt til å gi nærmere bestemmelser om statsbudsjettets inndeling i utgifter og inntekter, og til å fastsette utfyllende bestemmelser om føringen av statsregnskapet etter bevilgningsreglementet §§ 4 og 13.

1. Innledning

Rundskrivet gir nærmere bestemmelser om statsbudsjettets inndeling i utgifter og inntekter under avdelingene som fremgår av bevilgningsreglementet § 4, tredje og fjerde ledd. Rundskrivet gir også nærmere bestemmelser om føringen av statsregnskapet med bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet.

Rundskrivet gir en omtale av inndeling og oppbygging av statens kontoplan til bruk i utarbeidelse av budsjettforslag til Stortinget og etterfølgende rapportering til statsregnskapet.

Det vises til bevilgningsreglementet § 13, reglement for økonomistyring i staten § 17 og bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 3 for ytterligere omtale av bestemmelser om statsbudsjett og statsregnskap.

I Finansdepartementets årlige hovedbudsjettsskriv gis det enkelte presiseringer til postbruk og prinsipper som skal ligge til grunn for budsjettforslaget.

Dette rundskrivet omtaler ikke bokføring etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Det er omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-102.

Dette rundskrivet erstatter tidligere utgave av R-101 av 4. desember 2020. I den nye utgaven er det gjort følgende endringer:

- Forutsetninger for anvendelse av 90-poster, jf. 4.3.4

- Presiseringer om tilbakebetalinger, jf. 4.4.1 Presisering om ev. negative renter og agio/disagio, jf. 4.3.3 og 4.4.3
- Supplering av hva som kan inngå i mellomværendet med statskassen, jf. 5.1.1
- Enkelte tekstlige oppdateringer og presiseringer/eksemplifisering av kontobruk

1.1 Definisjoner

Statens kontoplan: En standardisert inndeling av statsbudsjettet og statsregnskapet i utgifter, inntekter, eiendeler, gjeld og egenkapital.

Statskonto: Angir kontoer som brukes i statens kontoplan som rapporteres til statsregnskapet.

2. Virkeområde

Bestemmelsene i dette rundskrivet om statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet gjelder for alle virksomheter som får sine bevilgninger fastsatt over statsbudsjettet og skal rapportere regnskapstall til statsregnskapet. Forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet ("nettbudsjetterte virksomheter") mottar en nettobevilgning fra Stortinget, og rapporterer derfor ikke utgifter og inntekter på kapittel og post til statsregnskapet (bevilgningsregnskapet).

Departementene skal legge statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet til grunn for utarbeidelsen av budsjettforslaget til Stortinget.

3. Inndeling og bruk av statens kontoplan

Statens kontoplan er inndelt i nummerserier:

Nummerserie (kapittel/konto)	Betegnelse
0001–2999	Statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet – utgifter
3000–5999	Statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet – inntekter
6000–7999	Kapitalregnskapet – eiendeler
8000–8999	Kapitalregnskapet gjeld/forpliktelser
9000–9999	Kapitalregnskapet egenkapital/avslutningskonto

Alle statskontoer i nummerserien 0001–2999 viser utgifter, og statskontoer i nummerserien 3000–5999 viser inntekter. De fire første siffer i disse to nummerseriene tilsvarer budsjettkapittel. De neste to siffer i statskontoer for utgifter og inntekter tilsvarer budsjettpost. Prinsippene for inndelingen av disse statskontoene i kapitler og poster skal legges til grunn når departement og underliggende virksomheter utarbeider budsjettforslag til Stortinget, se pkt. 4. Budsjettforslag skal utarbeides i tråd med prinsippene i bevilgningsreglementet §§ 3–9. Den formelle inndelingen av statsbudsjettet blir fastsatt ved Stortingets bevilgningsvedtak.

Formålet med bevilgningsregnskapet er å vise forbruket mot disponible utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for vedkommende år og hvilke inntekter som er kommet inn i forhold til bevilget beløp. Dette innebærer at bevilgningsregnskapet må føres etter samme prinsipper og

ha samme inndeling som vedtatt statsbudsjett. Rapportering til statsregnskapet av utgifter og inntekter er omtalt med eksempler i pkt. 6.2.

Statskontoer i nummerserien 6000–7999 viser statens eiendeler, og statskontoer i nummerserien 8000–8999 viser statens gjeld/forpliktelser. Statskontoer i nummerserien 9000–9999 viser statens egenkapital. Egenkapitalkontoen kalles også avslutningskontoen eller konto for forskyving i balansen. Ettersom staten benytter kontantprinsippet er det i hovedsak finansielle eiendeler og gjeld som vises i kapitalregnskapet. Finansdepartementet har fastsatt en nærmere inndeling av statskontoer i kapitalregnskapet i nummerseriene 6000–9999, se pkt. 5. Utgifter og inntekter på 90-poster i bevilgningsregnskapet skal som hovedregel oppføres i kapitalregnskapet. Det knyttes ikke bevilgningsvedtak til statskontoer i kapitalregnskapet.

Statskontoer som rapporteres til statsregnskapet har normalt 6 eller 8 siffer. Rapportering til statsregnskapet på statskontoer i bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet er omtalt med eksempler i pkt. 6.2 og 6.3.

4. Nærmere om inndelingen av statens utgifter og inntekter

Kapittel og post utgjør statskonto for statens utgifter og inntekter i statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet.

Finansdepartementet gir i årlige budsjetttrundskriv nærmere retningslinjer for departementenes utarbeiding av budsjettforslag, herunder enkelte føringer og presiseringer om bruk av statens kontoplan.

4.1 Inndeling i kapitler

Begrepet kapittel brukes for statskontoer i nummerseriene 0001–5999. Disse prinsippene er lagt til grunn for inndeling av kapitlene:

- a) hvert kapittel skal omfatte utgifter eller inntekter som gjelder samme formål og
- b) bevilgningene under ett kapittel bør så langt mulig bare disponeres av en virksomhet eller en likeartet gruppe virksomheter

Nummereringen av kapitlene følger hovedsakelig administrative skillelinjer, slik at hvert departement har sine utgifter og inntekter innenfor en nummerserie på 100. Det er særskilte nummerserier for statsbankene, statens forvaltningsbedrifter og folketrygden, selv om de administrativt hører under ulike departementer.

Som en følge av bruttoprinsippet føres utgifter og inntekter for seg, under hver sine kapitler. Innbetalinger som er refusjon av tidligere foretatt utbetaling som vedrører utlegg eller utgiftsdeling, skal imidlertid nettoføres, se pkt. 4.3.1 og 4.4.1. Det samme gjelder tilbakebetaling av tilskudd eller andre tilbakebetalinger i samme år som utbetalingsåret og i visse tilfeller innen de to påfølgende årene dersom utgiftsbevilgningen er overførbar, jf. pkt. 4.4.1. Kapittelserien 0001–2999 gjelder utgifter, og serien 3000–5999 gjelder inntekter. Et inntektskapittel som hører sammen med et bestemt utgiftskapittel, blir som hovedregel nummerert ved å legge 3000 til utgiftskapitlets nummer.

Det er opprettet et sentralt utgiftskapittel – kapittel 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift – for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift som er omfattet av nettoføringsordningen i statsforvaltningen. Virksomheter¹ som er innenfor

¹ Dersom en virksomhet mottar belastningsfullmakt på en budsjettpost (01–49) som inngår i nettoføringsordningen, kan betalt merverdiavgift, ved bruk av fullmakten, posteres på kap. 1633, post 01. Også virksomheter utenfor nettoføringsordningen som mottar slik belastningsfullmakt, kan postere betalt merverdiavgift, ved bruk av belastningsfullmakten, på kap. 1633, post 01.

nettoføringsordningen, har fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap. 1633, post 01 Driftsutgifter ved rapportering til statsregnskapet. Se også Finansdepartementets rundskriv R-116 om nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen.

Enkelte inntektskapitler er åpne for rapportering fra alle virksomheter. Eksempler på slike kapitler er kapittel 5309 Tilfeldige inntekter, kapittel 5341 Avdrag på utestående fordringer, kapittel 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer og kapittel 5700 Folketrygdens inntekter. Finansdepartementet har gitt retningslinjer for bruken av disse kapitlene og angitt poster som skal brukes ved rapportering på denne type inntektskapitler, se pkt. 4.2.

4.2 Inndeling i poster

Begrepet post brukes for artsinndeling av utgifter og inntekter under det enkelte kapittel i statens kontoplan. Postinndelingen er basert på den artsinndelingen av utgiftene og inntektene som er beskrevet i bevilgningsreglementet § 4 tredje og fjerde ledd. Denne paragrafen fastsetter at utgiftspostene og inntektspostene skal inndeles etter art i fire avdelinger. Avdelingsinndelingen svarer i hovedsak til artsgruppering av utgifter og inntekter som legges til grunn i nasjonalregnskapet. Utgifts- og inntektspostene er inndelt i hver sin nummerserie fra 01 til 99.

Utgifts- og inntektspostene skal inndeles i følgende avdelinger:

Avdelingsnummer	Postnummer	Utgifter	Inntekter
1	01–29	Statens egne driftsutgifter.	Salg av varer og tjenester.
2	30–49	Nybygg, anlegg mv.	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.
3	50–89	Overføringer til andre.	Overføringer fra andre.
4	90–99	Utlån, statsgjeld mv.	Tilbakebetalinger mv.

Innenfor den enkelte avdeling har Finansdepartementet fastsatt standardposter med faste nummer som skal benyttes dersom Finansdepartementet ikke har godkjent noe annet. I pkt. 4.3 og 4.4 er det gitt retningslinjer for hvilke typer utgifter og inntekter som skal føres opp i statsbudsjettet og rapporteres til statsregnskapet på de enkelte postene.

Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til den enkelte post, jf. bevilgningsreglementet § 5 første ledd. Tilsvarende avlegges statsregnskapet på kapittel- og postnivå overfor Stortinget.

4.3 Utgiftsposter

4.3.1 Postene 01–29 Statens egne driftsutgifter (avdeling 1)

Postene 01–29 dekker avdeling 1 og omfatter statens egne driftsutgifter. Post 01, 21 og 24 er fastsatt som standardposter, jf. omtale nedenfor. Post 24 benyttes for statens forvaltningsbedrifter og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE).

Andre poster enn standardpost 01 kan kun benyttes etter avtale med Finansdepartementet.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter alle ordinære driftsutgifter til lønn, varer og tjenester.

Ordinære driftsutgifter til lønn omfatter vanlig lønn, overtid og andre tillegg og feriegodtgjørelse for ansatte i faste eller midlertidige stillinger, vikarer for disse og lærlinger, praktikanter, klienter etc. Posten skal også brukes til rapportering av arbeidsgodtgjørelse til medlemmer og sekretærer i styre, råd og utvalg. I tilknytning til utgifter til lønn og personal skal følgende utgifter budsjetteres med og rapporteres til statsregnskapet:

- Arbeidsgiveravgift. Se omtale av regnskapsføring og oppgjør av arbeidsgiveravgift i rundskriv R-103 *Arbeidsgiveravgift for statlige virksomheter*.
- Yrkesskadepremie. Premien innbetales til Statens pensjonskasse og rapporteres på post 01.
- Arbeidsgiverandel av pensjonspremie betalt til Statens pensjonskasse.
- Premie for gruppelivsforsikring. Virksomheter som ikke betaler gruppelivsforsikringen til Statens pensjonskasse skal rapportere premien som utgift på virksomhetens kapittel og post 01, eller annen fastsatt driftspost for virksomheten, med motpost (inntekt) på kapittel 5309 Tilfeldige inntekter og post 29 Ymse. Noen virksomheter betaler premie for gruppelivsforsikring til Statens pensjonskasse og skal derfor ikke rapportere motposten til utgiften på kapittel 5309.

Ordinære driftsutgifter til varer og tjenester omfatter utgifter til løpende anskaffelser og utskiftninger av kontorutstyr, inventar og instrumenter og annen apparatur, forbruksmateriell, reiseutgifter, kontortjenester, konsulenttjenester, vedlikehold og drift av maskiner, transportmidler m.m., vedlikehold av bygg og anlegg og drift av bygninger. Ved vedlikehold av bygg og anlegg kan det være avgrensingsproblemer mot post 45, som skal brukes ved større vedlikeholdstiltak av investeringsmessig karakter.

Mottatt tilbakebetaling av utbetaling som vedrører utlegg gjort på vegne av en annen virksomhet eller tilbakebetaling av utbetaling som vedrører en annen virksomhets andel av en utgift ved utgiftsdeling, skal rapporteres som utgiftsreduksjon (nettoføring), jf. pkt. 4.4.1. Dette innebærer en kredittpostering på det utgiftskapittelet og den utgiftsposten der utbetalingen av utlegget eller utgiftsdelingen ble regnskapsført. Mottatte standardrefusjoner skal tilsvarende rapporteres som utgiftsreduksjon. Det samme gjelder for refusjon av utgifter til lønn for ansatte som hospiterer i en annen virksomhet og for egenandeler fra ansatte ved velferdstiltak mv.

Ved nettobudsjettering ved utskifting av utstyr, rapporteres salg av utstyr som kredittpostering på relevant utgiftspost. Virksomheten må innrette bokføringen slik at krav og forutsetninger for bruk av fullmakten enkelt kan etterprøves, jf. Finansdepartementets rundskriv R-110.

Grensegangen mellom driftspostene (01–29) og postene 60–85 overføringer til kommuneforvaltningen og andre overføringer

I noen tilfeller kan det oppstå tvil om en utgiftstype er anskaffelse av varer og tjenester eller tilskudd. Hvis det mottas varer eller tjenester til bruk for virksomheten mot betaling, vil det normalt foreligge en anskaffelse som skal budsjetteres og rapporteres på post 01. I andre tilfeller må utbetalingen kategoriseres som tilskudd som hører inn under postgruppen 60–85.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Denne posten kan bare tas i bruk etter avtale med Finansdepartementet. Posten er aktuell for virksomheter som driver oppdragsvirksomhet eller inntektsgivende produksjon, og det er

forutsatt stor grad av samsvar mellom utgifts- og inntektsside. Den kan også brukes til større tidsbegrensede prosjekter som det er uhensiktsmessig å ta inn på post 01.

Posten omfatter varer og tjenester som virksomheten anskaffer i tilknytning til oppdraget, den inntektsgivende produksjonen eller det tidsbegrensede prosjektet. Posten omfatter videre ordinære lønnsutgifter som skal betales av virksomheten til egne ansatte, inkludert overtid og andre tillegg, feriegodtgjørelse, beregnet arbeidsgiveravgift, yrkesskadepremie, arbeidsgiverandel av pensjonspremie og gruppelivsforsikring, se omtale under post 01.

Ved nettobudsjettering ved utskifting av utstyr, se omtale under post 01.

Post 24 Driftsresultat

Denne posten benyttes for statens forvaltningsbedrifter. I bevilgningsreglementet § 7 er det gitt særregler for statens forvaltningsbedrifter og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE). Det fremgår av bevilgningsreglementet at netto driftsresultat skal føres opp til bevilgning og at driftsresultatet skal inneholde avskrivninger av bokførte kapitalgjenstander og renter på statens kapital og renter av mellomværende med statskassen. Investeringer som gjøres av statens forvaltningsbedrifter, bruttobudsjetteres som for andre virksomheter i avdeling 2 Nybygg og anlegg, se omtale i pkt. 4.3.2.

Det er etablert en standard inndeling i underposter for å gi ytterligere spesifisering av utgifter og inntekter for post 24 Driftsresultat. Statens forvaltningsbedrifter presenteres i statsbudsjettet på underpostnivå, selv om det gjøres vedtak på postnivå.

Underpostene skal vise en oppstilling av inntekter og utgifter som i sum gir et netto driftsresultat:

Post	Underpost	Betegnelse
24	01	Driftsinntekter
24	02	Driftsutgifter
24	03	Avskrivninger
24	04	Renter av statens kapital og mellomværende med statskassen
24	05	Investeringsformål
24	06	Reguleringsfond

For Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) benyttes det underposter under 24-posten som avviker noe fra denne oppstillingen.

Post 24 Underpost 01 Driftsinntekter

Underposten omfatter alle inntekter som knytter seg til driften av virksomheten. I denne posten inngår for eksempel under Statsbygg leieinntekter vedrørende husleieordningen. Andre eksempler er inntekter fra salg av publikasjoner og oppdrag som virksomheten utfører.

Post 24 Underpost 02 Driftsutgifter

Underposten omfatter alle ordinære driftsutgifter til lønn og personal, varer og tjenester, se omtale under post 01. Forvaltningsbedrifter skal innbetale pensjonspremie, yrkesskadepremie og premie for statens gruppelivsforsikring direkte til Statens pensjonskasse og rapportere utgiftene på denne posten. Forvaltningsbedrifter skal rapportere beregnet arbeidsgiveravgift som en utgift på virksomhetens kapittel og post 24, underpost 02, og som inntekt på kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift.

Post 24 Underpost 03 Avskrivninger

Underposten benyttes til avskrivning av verdien på utstyr og anlegg (kapitalslit). For å tilpasse

statens forvaltningsbedrifter til bruttoprinsippet, rapporteres avskrivningene som inntekt på et felles kapittel 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forvaltningsbedrifter, post 30 Avskrivninger.

Post 24 Underpost 04 Renter av statens kapital og mellomværende med statskassen

Underposten omfatter renter av statens kapital i virksomheten og renter av mellomværende med statskassen. Renter av mellomværende skal ikke budsjetteres, men kun rapporteres til statsregnskapet. Statens rentebærende kapital er omtalt i pkt. 5 nedenfor, under kontogruppe 68. Den motsvarende renteinntekten skal føres på kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forvaltningsbedrifter, post 80 Renter av statens faste kapital. For SDØE inntektsføres rentene på inntektskapittelet for SDØE.

Post 24 Underpost 05 Investeringsformål

Underposten omfatter virksomhetens egenfinansiering av investeringene.

Post 24 Underpost 06 Reguleringsfond

Underposten omfatter avsetning til og fra reguleringsfond. Ved å avsette en del av overskuddet til reguleringsfondet kan virksomheten senere dekke eventuelt driftsunderskudd ved tilbakeføring fra reguleringsfondet.

4.3.2 Postene 30–49 Nybygg og anlegg (avdeling 2)

Postene 30–49 dekker avdeling 2 og omfatter utgifter i forbindelse med nybygg, anlegg m.m. I denne kategorien belastes også utgifter til vedlikehold, ombygginger og anskaffelser av utstyr som er så betydelige at de har karakter av investering. Utgiftene rapporteres under disse postene når arbeidene utføres av entreprenører mv., men kan også omfatte arbeider utført i egen regi. I så fall rapporteres her utgifter til lønn til statsansatte, dersom lønn er budsjettert på posten, se omtale under post 01 om utgifter knyttet til lønn.

Postene 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold av investeringsmessig karakter og 49 Kjøp av fast eiendom er fastsatt som standardposter. Utgifter til ulike investeringer rapporteres også på postene 30–44 som benyttes når bevilgningen skal dekke spesielle formål som bør omtales særskilt, og som ikke naturlig faller inn under postene 45 og 49. I noen tilfeller benyttes også postene 47 og 48 for slike utgifter.

Realinvesteringer, som eksempel fast eiendom, maskiner og utstyr, skal som hovedregel ikke oppføres i statens balanse i kapitalregnskapet. Dette er en følge av kontantprinsippet. Realinvesteringer som gjøres av forvaltningsbedrifter og belastes postene 30–49 på forvaltningsbedriftenes eget kapittel skal derimot oppføres i kapitalregnskapet, se pkt. 5.1.1.

Bruk av standardpostene:

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold av investeringsmessig karakter

Posten omfatter store utstyrsanskaffelser av investeringsmessig karakter og bevilgningen er normalt overførbar. Posten omfatter f.eks. engangskjøp av utstyr m.m. til store nye lokaler, større kjøp av IT-systemer og store utstyrs- og maskinanskaffelser. Videre brukes den til vedlikeholds- og ombyggingsarbeider med investeringsmessig karakter på allerede eksisterende eiendeler, f.eks. store utbedringer og påkostninger som innebærer en vesentlig forhøyelse av en eiendoms verdi eller forlenget levetid, økt kapasitet eller forbedret funksjonalitet på utstyr. Hvis det som ledd i anskaffelsen påløper engangsutgifter til kjøp av tjenester for å planlegge tiltaket og ta i bruk utstyr, kan også slike utgifter belastes post 45.

Det kan forekomme grenseganger mellom post 45 og post 01. Post 01 bør brukes ved utstyrsanskaffelser og anskaffelser der det foregår rutinemessige utskiftninger samt ved rutinemessig vedlikehold og mindre omfattende ombyggingsarbeid. Post 45 skal brukes ved store utstyrsanskaffelser samt ved vedlikeholdstiltak av investeringsmessig karakter.

Post 49 Kjøp av fast eiendom

Posten skal brukes til å dekke kjøpesummen og andre engangsutgifter som påløper i tilknytning til kjøpet.

4.3.3 Postene 50–89 Overføringer til andre (avdeling 3)

Postene 50–89 dekker avdeling 3 og omfatter overføringer til andre, herunder tilskudd. Det brukes faste undergrupperinger av poster:

Postene 50–59 Overføringer til andre statsregnskap

Postene skal brukes for overføringer til statlige fond, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, overføring til Svalbardbudsjettet, overføring til kongehuset og andre avsetninger.

Overføring til statlige fond på postene 50–59 benyttes når midlene som bevilges, skal brukes til aktiviteter og tiltak for å oppfylle fondets formål. Når midlene som bevilges skal stå som fast kapital i fondet og ikke brukes til fondets formål, skal post 95 Kapitalinnskudd benyttes.

Postene 60–69 Overføringer til kommuneforvaltningen

Postene omfatter overføringene til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter. Dette dekker både de såkalte rammetilskuddene og øremerkede tilskudd som utbetales til spesielle tiltak innenfor denne sektoren. Overføringer til kommunale og fylkeskommunale bedrifter som er organisert som selvstendige rettssubjekter, skal rapporteres på postene 70–85.

Postene 70–87 Andre overføringer (tilskudd)

Postene omfatter blant annet:

- overføringer til private, for eksempel enkeltpersoner, organisasjoner, private bedrifter m.m.
- overføringer til statlige, kommunale og fylkeskommunale foretak og bedrifter som er organisert som selvstendige rettssubjekter
- overføringer til utlandet, for eksempel tilskudd til internasjonale organisasjoner
- tap på garantier og lån for eksempel i Husbanken og Lånekassen
- opptreksrenter på byggelån til regionale helseforetak
- driftskreditt til bl.a. regionale helseforetak

Postene 88–89 Renteutgifter og valutakurstap

Under disse postene rapporteres utgifter til renter og provisjon som er knyttet til den innenlandske og utenlandske statsgjeld som Finansdepartementet har tatt opp. Postene benyttes også for føring av valutakurstap (disagio). Valutakurstap (disagio) føres på den posten som den underliggende transaksjonen er ført på, med mindre Stortinget har gitt fullmakt til å føre på særskilt budsjettkapittel og post (88-89). Eventuelle negative renter på valutakontoer eller kontoer i norske kroner skal føres som reduksjon av posten for renteinntekter, jf. omtale i pkt. 4.4.3.

4.3.4 Postene 90–99 Utlån, statsgjelden (avdeling 4)

Postene 90–99 dekker avdeling 4 og gjelder utgifter i forbindelse med utlån, kapitalinnskudd bl.a. i fond, statsforetak og helseforetak, aksjekjøp, kapitalforhøyelser i aksjeselskap m.m., samt avdrag på statsgjelden. Avdeling 4 gjelder bare utgifter som skal oppføres som formuesøkning i kapitalregnskapet. Utgifter i tilknytning til lån, som tegningsutgifter, gebyrer o.l. må ikke rapporteres på 90-poster.

Normalt må følgende to vilkår være oppfylt for at noe skal kunne budsjetteres og regnskapsføres i avdeling 4 som finansiell eiendel:²

1. Tiltaket må gi en forventet avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen.
2. Avkastningen må være finansiell og stamme fra inntekter i et marked.

Dersom vilkårene for å føres som en lånetransaksjon ikke er møtt, er hovedregelen at hele beløpet skal føres som en ordinær utgift. Det er likevel praksis for at det kan budsjetteres med en andel som ordinær utgift. Dette gjelder blant annet for investeringsporteføljer hvor den forventede avkastningen ikke svarer til risikoen eller utlånsordninger der risikoen for mislighold er høy. Andelen som føres som ordinær utgift er vanligvis sjablongmessig fastsatt.

Det er fastsatt følgende standardposter under avdeling 4:

Postene 90–94 Utlån, leieboerinnskudd, annet

Postene benyttes til å rapportere utlån gjennom statsbanker, samt lån til private, organisasjoner, statsforetak og regionale helseforetak³. Posten benyttes også til ev. leieboerinnskudd.

Post 95 Kapitalinnskudd

Posten omfatter langsiktig eierkapital i statlige foretak og internasjonale organisasjoner, med unntak av innskutt kapital i aksjeselskaper, som rapporteres på post 96 Aksjer. Posten omfatter også innskudd i fond, herunder tilskuddsfond der kun renteavkastningen skal benyttes for oppfyllelse av fondets formål.

Post 96 Aksjer

Posten omfatter alle typer aksjekjøp som departementene eller underliggende virksomheter gjennomfører. Også deltakelse i kapitalforhøyelser i aksjeselskaper skal inngå i denne posten. Stiftelseskapital i aksjeselskaper skal dessuten rapporteres på posten.

Postene 97–99 Avdrag på statsgjelden (kun Finansdepartementet)

Disse postene gjelder bare Finansdepartementets betjening av statsgjelden. Avdrag på statsgjelden for ulike typer låneopptak skal rapporteres på poster for henholdsvis utenlandsk statsgjeld (post 97) og innenlandsk statsgjeld (post 98).

4.4 Inntektsposter

4.4.1 Postene 01–29 Salg av varer og tjenester (avdeling 1)

Postene 01–29 dekker avdeling 1 og omfatter inntekter som ordinære forvaltningsorganer mottar som vederlag for leveranse av varer og tjenester. Postene brukes for inntekter ved salg av varer og tjenester, som for eksempel salg av materiell, publikasjoner og andre varer, utleie av materiell, bygninger og anlegg, oppdrag, gebyrer som er betaling for varer og tjenester, skolepenger og kostpenger.

Post 29 Ymse

Denne posten brukes i hovedsak i sammenheng med kapittel 5309 Tilfeldige inntekter. På

² Jf. omtale av prinsipper og praksis for budsjettering av lånetransaksjoner i kap. 8.2 i Prop 1 S Gul bok (2022–2023).

³ Lån til regionale helseforetak er fra 2008 budsjettert i utgiftsavdeling 3. Lånene administreres av HOD og aktiveres i kapitalregnskapet i tråd med eget årlig Stortingsvedtak.

denne inntektsposten skal det rapporteres inntekter som gjelder gruppelivsforsikring for egne ansatte, tilfeldige inntekter som ikke er budsjettrett og tilbakebetalinger i enkelte situasjoner, se nærmere omtale nedenfor.

Om refusjon av utbetalinger som vedrører utlegg og utgiftsdeling

Salg innebærer at kjøper mot et vederlag enten overtar eiendomsretten til en eiendel som selger eier eller får utført tjenester som selger leverer, enten gjennom selgers egne ansatte eller underleverandører. I tilfeller hvor det ikke på noen måte kan sies å foreligge salg fra den ene til den andre, vil det gi et uriktig bilde av det reelle forholdet dersom betaling fra en virksomhet inntektsføres av en annen. I slike tilfeller skal virksomheten som mottar innbetalingen føre den som en utgiftsreduksjon. Mottatte tilskudd skal ikke ses på som utgiftsdeling og derfor ikke føres som utgiftsreduksjon.

Utgiftsdeling for statlige virksomheter skjer typisk ved konferanseutgifter, utgifter til porto og pakking, nettverk og IT-infrastruktur samt husleie og andre felles driftsutgifter (som for eksempel elektrisitet, kantinedrift og renhold). I noen spesielle tilfeller skjer utgiftsdeling også i forbindelse med drift/bygging av veier og jernbane. Dersom en virksomhet framleier deler av sine lokaler, skal framleiebetalingen behandles som utgiftsreduksjon. Standardrefusjoner knyttet til arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og inkluderingstilskudd behandles også som utgiftsreduksjon. Det samme gjelder for refusjon av utgifter til lønn for ansatte som hospiterer i en annen virksomhet og for egenandeler fra ansatte ved velferdstiltak m.v.

Om tilbakebetaling av tilskudd og andre tilbakebetalinger

Når det mottas tilbakebetaling fra tilskuddsmottaker eller andre tilfeldige tilbakebetalinger i et annet år enn utbetalingsåret, skal tilbakebetalingen som hovedregel rapporteres som inntekt på kapittel 5309 *Tilfeldige inntekter* post 29 *Ymse* det året tilbakebetalingen mottas. Unntatt fra denne regelen er tilskuddsbevilgninger som er gitt med stikkordet ”*kan overføres*” eller andre bevilgninger med overføringsadgang. Tilbakebetalinger av beløp kan i slike tilfeller krediteres vedkommende utgiftsbevilgning når tilbakebetalingen skjer i de to påfølgende år, altså i det tidsrom bevilgningen er overførbar. Dersom det for den enkelte ordning er fastsatt egen inntektspost for slike innbetalinger, skal denne uansett benyttes.

Dersom det mottas tilbakebetaling i samme år som utbetalingen er gjort, kan beløpet krediteres vedkommende utgiftsbevilgning. Det er også akseptert at tilbakebetaling av bagatellmessige beløp krediteres vedkommende utgiftspost i det år beløpet blir tilbakebetalt, uansett hvilket år tilbakebetalingen gjelder.

4.4.2 Postene 30–49 Nybygg, anlegg med videre (avdeling 2)

Postene 30–49 dekker avdeling 2 og gjelder inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg m.m. Det brukes to faste undergrupperinger av poster:

Postene 30–39

Postene benyttes i hovedsak til inntekter i statens forvaltningsbedrifter (kapitlene 5445 til 5499), som

- avskrivninger på statens kapital i statens forvaltningsbedrifter
- avsetninger til investeringsformål
- overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond
- andre inntekter statens forvaltningsbedrifter har fra bygg og anlegg

Post 30 brukes for øvrig også for avskrivninger under kapittel 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE).

Postene 40–49

Postene er reservert inntekter ved salg av fast eiendom.

4.4.3 Postene 50–89 Overføringer fra andre (avdeling 3)

Postene 50–89 dekker avdeling 3 og omfatter skatter, avgifter og andre overføringer. Postene har fem faste undergrupper:

Postene 50–59 Overføringer fra andre statlige regnskaper

Postene benyttes ved overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel tilbakeføringer fra statlige fond der kapital har vært tilført for bruk til oppfyllelsen av fondets formål (bevilget som utgift i avdeling 3).

Postene 60–69 Overføringer fra kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter

Postene benyttes ved overføringer fra kommunene og fylkeskommunene, eksempelvis kommunale egenandeler i tilknytning til barnevernet.

Postene 70–79 Skatter og avgifter

Postene benyttes ved statsskatt på formue og inntekt, finansskatt, skatt på utvinning av petroleum, avgift på utslipp av CO₂ og NO_x, merverdiavgift, avgift på motorvogner og veibruksavgift, dokumentavgift og øvrige fiskalavgifter. Alle inntekter under avsnittet Skatter og avgifter, kapitlene 5501–5599, blir derfor rapportert på disse postene. Under folketrygdens inntektskapitler, kapitlene 5700 og 5701, brukes disse postene blant annet for trygdeavgift og arbeidsgiveravgift.

Postene 80–84 Renteinntekter

Postene benyttes ved rapportering av renteinntekter. Renteinntekter rapporteres normalt på kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forvaltningsbedrifter og 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer.

Kapittel 5603 brukes som felleskapittel for statens forvaltningsbedrifter for rapportering av de renter som skal betales for statens kapital og mellomværendet med statskassen.⁴

Eksempler på renter som føres på kapittel 5605, er renter på utestående alminnelige fordringer, renter på foliokontoen i Norges Bank, renter på obligasjoner og renter på innskudd i banker utenfor statens konsernkontoordning. Eventuelle negative renter på valutakontoer eller på kontoer i norske kroner skal også føres på kapittel 5605, post 83 Av alminnelige fordringer.

Renteinntekter rapporteres også under andre budsjettkapitler. Det er f.eks. opprettet egne kapitler for renter krevd inn til staten gjennom statsbankene.

Postene 85–89 Andre inntekter

Postene omfatter andre inntekter som utbytte på aksjer⁵, bøter, gebyrer som ikke er betaling for varer og tjenester, erstatninger og inndragninger, mottatte tilskudd og valutakursgevinst (agio). Valutakursgevinst (agio) føres på den posten som den underliggende transaksjonen er

⁴ Jf. årlig rundskriv R-1 om rentesats for mellomværende med statskassen og statens kapital i statens forvaltningsbedrifter.

⁵ Utbytte på aksjer som er tilbakebetaling av innskutt kapital skal føres på post 96 Aksjer, se omtale i pkt. 4.4.4.

ført på, med mindre Stortinget har gitt fullmakt til å føre på særskilt budsjettkapittel og post (85–89).

4.4.4 Postene 90–99 Tilbakebetalinger m.v. (avdeling 4)

Postene 90–99 dekker avdeling 4 og omfatter tilbakebetalinger og avdrag på lån. Følgende inndeling av poster skal brukes:

Postene 90–94 Avdrag gjennom statsbankene og avdrag på andre lån fra staten

Over disse postene rapporteres avdrag til statsbankene og avdrag på lån innbetalt fra private, organisasjoner og statsforetak til andre statlige virksomheter enn statsbankene. Tilbakebetaling av leieboerinnskudd skal også rapporteres på disse postene.

Post 95 Tilbakebetaling av kapitalinnskudd

Tilbakebetaling av innskudd i statsforetak, regionale helseforetak og tilbakebetaling fra fond der kun renteavkastningen har vært tillatt å benytte rapporteres på denne posten.

Post 96 Aksjer

Alle typer av aksjesalg som departementene eller underliggende virksomheter gjennomfører skal rapporteres her. Tilbakebetaling av innskutt kapital i aksjeselskaper rapporteres også på posten. Dette gjelder også selv om tilbakebetalingen i generalforsamlingsvedtaket er omtalt som utbytte.

Postene 97–99 Opptak av lån - statsgjelden (kun Finansdepartementet)

Postene brukes bare til Finansdepartementets opptak av statslån. Lånene skal rapporteres på separate poster for henholdsvis utenlandsk lån (post 97) og innenlandsk lån (post 98).

5. Nærmere om inndelingen av kapitalregnskapet (balansen)

Kapitalregnskapet omfatter statskontoer i nummerseriene 6000–9999. Denne inndelingen utgjør de første fire siffer av en statskonto som skal rapporteres til kapitalregnskapet. Ytterligere siffer i statskontoen benyttes etter avtale med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Normalt rapporteres statskontoer til kapitalregnskapet med 6 eller 8 siffer.

I det etterfølgende benyttes begrepet *kontoklasse* når det kun refereres til første siffer i statskontoinndelingen. Begrepet *kontogruppe* benyttes nedenfor både om 2-siffer- og 4-siffernivået.

5.1 Inndelingen i kontoklasser, kontogrupper og statskontoer

Kapitalregnskapet skal gi en oversikt over statens eiendeler og gjeld, jf. bevilgningsreglementet § 13, tredje ledd. Kapitalregnskapet er inndelt som en balanse hvor kontoklasse 6 og 7 viser statens eiendeler og kontoklasse 8 og 9 viser statens gjeld og egenkapital. Kontoklassene er videre inndelt i mer detaljerte kontogrupper og statskontoer.

Ettersom staten bruker kontantprinsippet inneholder kapitalregnskapet i hovedsak en oversikt over finansielle eiendeler og gjeld. Disse består blant annet av statens kontantbeholdninger, verdipapir, utlån og utestående fordringer, kapitalinnskudd i statsbankene, egenbeholdning av statspapirer, statsgjeld og kontolån fra ordinære fond. Realinvesteringer, som eksempelvis fast eiendom, maskiner og utstyr, oppføres normalt ikke i kapitalregnskapet. Unntaket er realinvesteringer gjort av statens forvaltningsbedrifter finansiert over post 30-49. Slike realinvesteringer skal føres i kontogruppe 68.

Kapitalregnskapet inneholder også enkelte andre eiendeler og gjeld enn det som er beskrevet i avsnittet over, blant annet ordinære fond, forskudd, statskassens mellomværende med bruttobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedrifter, over-/underkurs på statspapirer,

deposita og avsetninger samt overførte ubrukte bevilgninger. Dette følger av at det er enkelte unntak fra et rent kontantprinsipp, se blant annet omtalen av mellomværendet nedenfor.

Nedenfor gis en kort beskrivelse av de ulike kontogruppene. Inndelingen i kontogrupper og innholdet i disse vil være ganske stabil over tid. I arbeidet med det enkelte års statsregnskap vil det likevel gjøres endringer, slik at det kan komme tilføyelser til eller gjøres endringer i oppstillingen av kapitalregnskapet.

5.1.1 Kontogruppe 6000–7999 eiendeler

Kontogruppe 60 Kontantbeholdninger

Kontogruppen omfatter statens kontantbeholdning med bankinnskudd på statens foliokonto i Norges Bank gjennom konsernkontoordningen.

Kontogruppe 61 Spesielle beholdninger, forsikringer mv.

Kontogruppen brukes til oppføring av spesielle beholdninger. Eksempler på denne type beholdninger er Statens pensjonsfond Norge, Statens pensjonsfond utland, Statens obligasjonsfond og Norfund.

Kontogruppe 62 Verdipapirer

Kontogruppen omfatter verdipapirer som er i statens eie. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 6250 Obligasjoner, kontogruppe 6260 Aksjer, kontogruppe 6270 Kapital i statsforetak/selskap med begrenset ansvar mv., kontogruppe 6280 Leieboerinnskudd og kontogruppe 6290 Innskudd i utenlandske banker.

Kontogruppe 63 Utlån og utestående fordringer

Kontogruppen omfatter statens utlån og utestående fordringer. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 6300 Utlån gjennom statsbanker, kontogruppe 6311 Utlån til statens selvstendige bedrifter, kontogruppe 6330 Utlån til statsforetak og regionale helseforetak, kontogruppe 6331 Driftskredittramme, kontogruppe 6351 Andre utlån og kontogruppe 6370 Utestående fordringer for virksomheter med særskilte fullmakter. Statens utlån gjennom statsbankene er beløp statsbankene har lånt ut til publikum/innbyggere til diverse formål.

Kontogruppe 64 Ordinære fond

Kontogruppen omfatter eiendeler i form av statlige fond som utelukkende består av statlige midler. Statlige fond plasserer sine likvidbeholdninger som kontolån til statskassen, jf. også omtale under kontogruppe 81. For å synliggjøre at dette er statens eiendeler, rapporteres likvidbeholdninger også på kontogruppe 64.

Tilførsel av midler til fond over statsbudsjettet kan skje enten ved kapitalinnskudd bevilget på et utgiftskapittel over post 95, eller som overføring bevilget på et utgiftskapittel over postene 50–59. Kapitalinnskudd over post 95 benyttes når midlene som bevilges, skal stå som fast kapital i fondet og ikke brukes til fondets formål (for disse fondene er det bare renteavkastningen som kan brukes til formålet). Overføring over postene 50–59 benyttes når midlene som bevilges, skal brukes til aktiviteter og tiltak for å oppfylle fondets formål. Dersom det skal tilbakeføres midler fra fondet til staten, føres det på et inntektskapittel og tilhørende post.

Kontogruppe 65 Forskudd

Kontogruppen omfatter blant annet forskudd på rammeoverføringer til fylkeskommuner og kommuner, forskudd i oppgjørsordningene for H-resept og fritt behandlingsvalg samt forskudd under Samferdselsdepartementet.

Kontogruppe 66 Kapital i statsbanker m.m.

Kontogruppen omfatter statens innskudd i eksempelvis Innovasjon Norge.

Kontogruppe 68 Fast kapital i forvaltningsbedrifter

Kontogruppen omfatter statens faste kapital i forvaltningsbedriftene. Statens faste kapital avskrives årlig.

Realinvesteringer gjort av forvaltningsbedrifter som er belastet postene 30–49 på forvaltningsbedriftenes eget kapittel, skal oppføres i kontogruppe 68 i kapitalregnskapet. Avskrivninger føres som nedgang i den faste kapitalen.

Årlige investeringer fratrasket avskrivninger og avsetning til investeringsformål utgjør årets netto investeringsbidrag. Dette netto investeringsbidraget skal det betales renter av, og det utgjør statens rentebærende kapital i forvaltningsbedriftene. Renter av statens kapital skal rapporteres til bevilgningsregnskapet på virksomhetens kapittel, post 24 og underpost 04 Renter, med motpost på kapittel 5603, post 80 renter av statens faste kapital. Rentesats fremgår av Finansdepartementets årlige rundskriv om *Rentesats for mellomværende med statskassen og statens kapital i statens forvaltningsbedrifter*.

Kontogruppe 69 Egenbeholdning statspapirer

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Kontogruppen omfatter statens egenbeholdning av statsobligasjoner og statskasseveksler. Deler av gjelden ført på kontogruppe 8030 og 8055 eies av staten og benyttes til markedspleieformål.

Kontogruppe 70, 71 og 72 Statskassens mellomværende med bruttobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedrifter

Kontogruppen omfatter statskassens mellomværende med statlige bruttobudsjetterte virksomheter og forvaltningsbedriftene under det enkelte departement.

Kontantprinsippet og bruttoprinsippet er to av de grunnleggende prinsippene for rapportering til statsregnskapet, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.5.1. Kontantprinsippet og bruttoprinsippet innebærer at utbetalinger skal rapporteres som utgifter i den perioden utbetalingen skjer, og at innbetalinger skal rapporteres som inntekter i den perioden innbetalingen skjer, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Etter et rent kontantprinsipp vil det ikke oppstå mellomværende med statskassen.

Det skal imidlertid gjøres enkelte unntak fra kontantprinsippet i tråd med bestemmelsene nedenfor. Virksomheten kan også gjøre andre unntak fra kontantprinsippet på grunnlag av uttrykkelig vedtak av Stortinget, jf. bevilgningsreglementet § 2. Unntakene innebærer at det oppstår et mellomværende med statskassen. Bokføring på balansekonti ved ut- eller innbetalinger fra/til oppgjørskonto som ikke er postert på kapittel og post, eller hvor det er gjort postering på kapittel og post uten tilhørende ut- eller innbetaling fra/til oppgjørskonto, skal fremgå av kontospesifikasjonen og inngå i saldoen som rapporteres som mellomværende med statskassen (i tråd med oversikten nedenfor)⁶.

Videre skal eventuelle plasseringer av virksomhetens kontantbeholdning på annen måte enn på oppgjørskonto i Norges Bank inngå i saldoen som rapporteres som mellomværende. Det

⁶ Rapportering på følgende tre kombinasjoner av kapittel, post og artskonto skal ikke inngå i mellomværendet, jf. også 4.3.1:

- kapittel 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse og artskonto 1985 Gruppelivsforsikring
- kapittel 5502 Finansskatt, post 70 Skatt på lønn og artskonto 1988 Finansskatt på lønn
- kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift og artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift

Bakgrunnen for dette er at det samtidig med inntektsføringen skjer en rapportering av utgifter på virksomhetens kapittel og post. Tilsvarende gjelder også for enkelte andre ordninger i staten, blant annet for forvaltningsbedriftenes avskrivninger og renteberegninger.

samme gjelder for eventuelle midler som virksomheten forvalter på vegne av andre og som inngår på virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.6.2 og 3.6.3.

Følgende eiendels- og gjeldsposter skal inngå i mellomværendet med statskassen i rapporteringen til statsregnskapet:

1. Unntak fra kontantprinsippet:
 - a) Skyldig pensjonspremie til Statens pensjonskasse, både arbeidsgiverandelen og medlemsandelen, samt eventuell saldo på avstemmingskonto fakturert pensjonspremie til SPK (jf. rundskriv R-118). I Statens pensjonskasse skal tilsvarende fakturert, ikke innbetalt pensjonspremie inngå i deres mellomværende.
 - b) Fordring på ansatte⁷ (for eksempel forskudd på lønn og reiseforskudd)
 - c) Forskuddstrekk (skattetrekk), fagforeningstrekk og andre trekk knyttet til ansatte. Tilsvarende gjelder også ved utbetaling av pensjoner og stønader
 - d) Mottatte forskuddsbetalinger knyttet til prosjekter eller andre tidsbegrensede oppgaver
 - e) Mottatte depositum i forbindelse med utlån av eiendeler eller sikkerhetsstillelse
 - f) Utgående og inngående merverdiavgift for virksomheter som har avgiftspliktig omsetning og beregnet merverdiavgift ved kjøp av fjernleverbare tjenester (knyttet til oppgjorte fakturaer på rapporteringstidspunktet)
 - g) Differanser på bank, jf. bestemmelsene pkt. 3.7.4 andre avsnitt, og uidentifiserte innbetalinger
 - h) Reguleringsfond (gjelder for forvaltningsbedriftene)
 - i) Fordringer mot kortutsteder eller bank ved bruk av betalingsterminal
2. Midler som virksomheten har plassert utenfor statens konsernkontoordning, slik at midlene ikke samles i Norges Bank, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.7.1 første avsnitt og pkt. 3.7.3.5. Følgende poster skal inngå som del av mellomværende med statskassen:
 - a) Kontanter
 - b) Midler som står på valutakonto (og en eventuell forpliktelse knyttet til disse)
 - c) Midler som står på andre bankkontoer enn valutakonto utenfor statens konsernkontoordning
3. Midler som virksomheten forvalter og har plassert innenfor statens konsernkontoordning, slik at de inngår på virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.6.2 og 3.6.3. Følgende poster skal inngå som del av mellomværende med statskassen:
 - a. Midler som forvaltes på vegne av private og internasjonale organisasjoner og som er plassert i norske kroner på konsernkonto (virksomheten har en forpliktelse som motpost til pengene de har mottatt)

⁷ Det kan i enkelte tilfeller oppstå avvik ved lønnsutbetaling som bokføres på konto 293 Lønn, både gjeld og fordring, se veiledningsnotater til standard kontoplan for statlige virksomheter. Slike avvik skal også inngå som del av mellomværende med statskassen.

- b. Midler der virksomheten har koordinatorkfunksjon i prosjekter som finansieres helt eller delvis av EU og der midlene er plassert i norske kroner på konsernkonto (virksomheten har en forpliktelse som motpost til pengene de har mottatt). Dersom slike midler er plassert på valutakonto, skal bestemmelsene i pkt. 2 b ovenfor følges.

For forvaltningsbedriftene inngår reguleringsfondet som en del av mellomværendet med statskassen, jf. pkt. 1 h ovenfor. For å gi et riktigere bilde av kapitalkostnadene i statens forvaltningsbedrifter beregnes det rente av mellomværendet. Rentesats fremgår av Finansdepartementets årlige rundskriv om *Rentesats for mellomværende med statskassen og statens kapital i statens forvaltningsbedrifter*. Renter av mellomværende med statskassen skal rapporteres til bevilgningsregnskapet på virksomhetens kapittel, post 24 og underpost 04 Renter med motpost på kapittel 5603, post 81 Renter av mellomværende.

Kontogruppe 77 Overkurs/underkurs statspapirer

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Eventuell over-/underkurs på statspapirer (kontogruppene 69 og 80) avsettes på 77-konto og avskrives lineært over lånenes løpetid.

5.1.2 Kontogruppe 8000–8999 gjeld

Kontogruppe 80 Statsgjelden

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 8030 Faste lån, opptatt innenlands (norske statsobligasjoner), kontogruppe 8055 Statskasseveksler, kontogruppe 8080 Kortsiktige kontolån. Enkelte statlige virksomheter eller ordninger kan bli pålagt å plassere sin overskuddslikviditet som lån til staten. Disse innskuddene, sammen med eksempelvis lån til helseforetakene og innbetalte sikkerhetsbeløp fra motparter i rentebytteavtaler, føres under kontogruppe 8080.

Kontogruppe 81 Kontolån fra ordinære fond

Kontogruppen omfatter likviditeten som disponeres av statlige fond. Likviditeten er plassert på statens foliokonto i Norges Bank og inngår i statens kontantbeholdning, jf. kontogruppe 60. Plasseringen rapporteres også som en forpliktelse til kapitalregnskapet i kontogruppe 81. Se også omtale under kontogruppe 64.

Kontogruppe 82 Virksomheter med særskilte fullmakter

Kontogruppen omfatter likviditeten som disponeres av forvaltningsorganer med særskilte fullmakter. Likviditeten er plassert på statens foliokonto i Norges Bank og inngår i statens kontantbeholdning, jf. kontogruppe 60. Plasseringen rapporteres også som en forpliktelse til kapitalregnskapet i kontogruppe 82.

Kontogruppe 84 Deposita og avsetninger

Kontogruppen omfatter deposita og avsetninger. Med deposita menes beløp som staten mottar, men som ikke skal tas til inntekt i bevilgningsregnskapet. Slike innbetalinger rapporteres til kapitalregnskapet på deposita-kontoer. Med avsetninger menes midler som staten har satt til side for å dekke en fremtidig utgift som staten allerede har forpliktet seg til å oppfylle.

Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 8400 Deposita og avsetninger under departementenes forvaltning, kontogruppe 8440 Avsetninger, garantier mv., kontogruppe 8450 Avsetninger i Svalbardregnskapet og kontogruppe 8480 Avsetninger til Statens pensjonsfond utland.

Kontogruppe 87 Overførte ubrukte bevilgninger

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. I kontogruppen føres samlet forpliktelse knyttet til vedtak om overføring av ubrukte bevilgninger til neste budsjettår.

5.1.3 Kontogruppe 9000–9999 avslutningskonto (egenkapital)

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Ved årets slutt gjøres avslutningspostering av bevilgningsregnskapet (kap. 5999) mot kapitalregnskapets konto for forskyvning i balansen (konto 980000). Sammen med øvrige føringer mot konto for forskyvning i balansen, gjøres kontoen opp mot avslutningskontoen (konto 990000 egenkapital) i kapitalregnskapet.

6. Rapportering til statsregnskapet

6.1 Generelt om rapportering til statsregnskapet

Virksomhetene skal rapportere regnskapsopplysninger om utgifter og inntekter til bevilgningsregnskapet. I tillegg skal virksomheter som har utgifter eller inntekter på 90-poster i bevilgningsregnskapet, rapportere transaksjonene til kapitalregnskapet, jf. pkt. 4.3.4 og 4.4.4. Inndelingen av rapporteringen etter statens kontoplan til hhv. bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet fremgår av pkt. 6.2 og 6.3. Rapporteringen til statsregnskapet skal følge de grunnleggende prinsippene for statsbudsjettet, jf. bevilgningsreglementet § 3.

Rapporteringen til statsregnskapet skal skje innen de fristene som er angitt i Finansdepartementets årlige rundskriv.

For nærmere informasjon om teknisk format og oppsett av regnskapsrapport (S-rapport) til statsregnskapet, se nettsidene til DFØ.

6.2 Rapportering til bevilgningsregnskapet

Utgifter og inntekter skal rapporteres til bevilgningsregnskapet etter den inndelingen i kapittel og post (statskonto) som Stortinget har vedtatt i statsbudsjettet, jf. pkt. 3.

Statskonto skal være på 6 siffer (kapittel/post). Under vises et eksempel på oppbygging av statskonto:

Eksempel på rapportering til bevilgningsregnskapet:

Kapittel	1700	Forsvarsdepartementet
Post	170001	Driftsutgifter

Kapittel	4700	Forsvarsdepartementet
Post	470001	Driftsinntekter

Eksempel for rapportering til bevilgningsregnskapet på post 24:

Kapittel	2445	Statsbygg
Post	244524	Driftsresultat
Underpost	24452401	Driftsinntekter

For post 24 skal det også rapporteres på underpost, og konteringen skal være på 8 siffer (kapittel/post/underpost).

For samtlige poster skal det også rapporteres etter obligatorisk nivå i standard kontoplan, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102.

6.3 Rapportering til kapitalregnskapet

Eiendeler, gjeld og egenkapital skal rapporteres som statskontoer til kapitalregnskapet i nummerseriene 6000–9999, jf. pkt. 3. Oppbyggingen av statskontoene skal følge den overordnede inndelingen Finansdepartementet har fastsatt med ytterligere siffer som benyttes etter avtale med DFØ.

Statskontoen som rapporteres til kapitalregnskapet, skal normalt være på 6 eller 8 siffer. Eksempelvis vil virksomhetens konto for mellomværende med statskassen være på 6 siffer, mens kontoer for rapportering av bevegelse på oppgjørskontoer i Norges Bank vil være på 8 siffer.

For øvrige kontoer i kapitalregnskapet vil kontostrukturen variere ut fra formål og spesifikasjonsbehov. For formål som gjelder gjennomgående for departementene, vil departementstilhørighet normalt fremgå av kontostrukturen. Det kan imidlertid variere noe hvordan dette er løst mellom kontogruppene, ut fra ulike spesifikasjonsbehov. Se eksempel nedenfor på oppbygging av statskonto:

Eksempel på rapportering til kapitalregnskapet for kontogruppene 64 og 81:

Kontoklasse	6	Eiendeler
Kontogruppe	64	Ordinære fond (eiendeler)
Kontogruppe	6403	Ordinære fond under Kultur- og likestillingsdepartementet
Statskonto	640302	Norsk kulturfond

I eksempelet fremgår det ved siffer 3–4 at statskontoen er underlagt Kultur- og likestillingsdepartementet. Ytterligere to siffer (siffer 5–6) brukes for nærmere spesifikasjon av fondet. (For kontogruppe 64 og 81 har det i noen tilfeller også vært nødvendig å ta i bruk ytterligere to siffer, slik at en statskonto totalt kan være på 8 siffer.)

Eksempel på rapportering til kapitalregnskapet for kontogruppe 62:

Kontoklasse	6	Eiendeler
Kontogruppe	62	Verdipapirer
Kontogruppe	6260	Aksjer
Statskonto	626002	Aksjer under Kunnskapsdepartementet

I dette eksempelet fremgår det ved posisjonene 5–6 at statskontoen er underlagt Kunnskapsdepartementet. Ytterligere to siffer (posisjon 7–8) brukes for nærmere spesifikasjon av aksjeposter.

Ved opprettelse og nedleggelse av virksomheter og flytting av virksomheter mellom ulike departement, må statskontoene virksomheten skal rapportere på oppdateres etter avtale med DFØ.

Det skal også rapporteres etter obligatorisk nivå i standard kontoplan, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102 Standard kontoplan for statlige virksomheter.

7. Virksomhetens kobling mellom statens kontoplan og standard kontoplan

Rapporteringen til statsregnskapet skal skje i samsvar med bevilgningsreglementet, dette rundskrivet og Finansdepartementets årlige rundskriv vedrørende rapportering til statsregnskapet, jf. bestemmelsene pkt. 3.5.

Virksomhetens regnskapsrapport skal i tillegg til statskontoer inneholde regnskapsinformasjon etter inndelingen i standard kontoplan på obligatorisk siffernivå, jf. bestemmelsene pkt. 3.5.2. Dette innebærer at virksomheten må koble artskontoene i standard kontoplan opp mot korrekt statskonto i statens kontoplan. Se rundskriv R-102 for eksempler på kobling.

8. Forvaltning

Finansdepartementet forvalter statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har fått delegert myndighet til å forvalte statsregnskapet, herunder å ta stilling til statskonto som den enkelte virksomhet skal

bruke i rapporteringen til kapitalregnskapet. Eventuelle spørsmål om rapportering til statsregnskapet kan rettes til DFØ ved Avdeling for forvaltning av økonomiregelverket på følgende e-postadresse: statsregnskap@dfo.no.

9. Ikrafttredelse

Dette rundskrivet gjelder fra 1. januar 2023.

Med hilsen

Silje Gamstøbakk
ekspedisjonssjef

Trond Høyde
kst. avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi:

Stortingets administrasjon
Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Erstattes av R-101/09-12-2024